

Vojna v vzhodni Afriki.

Zmaga Angležev nad Abesinci leta 1868.

Leta 1848 je postavila Angleška svoj konzulat v Masavo ob Rdečem morju, da bi navezala trgovalne stike s Sudanom in z Abesinijo. Kmalu za tem je prišel na abesinski prestol neizobražen in bolj divjaški cesar ali neguš Teodor. Vladal ni v današnji prestolnici v Addis Abebi, ampak v naravni trdnjavi Magdali na griču sredi hribovite pokrajine.

Neguša Teodora je obiskal leta 1855 angleški konzul iz Masave, da bi mu čestital, ker je zasedel prestol.

Leta 1867 se je spustil neguš Teodor z Angleži v dogovore radi dobave orožja. Zadevo z orožjem je hotela Anglija zavleči. Poslala je v Magdalo konzula iz Masave in ta je bil tedaj stotnik Cameron.

Prišel je pred cesarja brez nakazila dobave orožja in brez navodil, kedaj bo Angleška oskrbela Abesinijo pošiljatev. Neguš se je razjezil in pognal v ječo konzula in 60 drugih Evropejcev.

Angleži so poslali k cesarju tri oficirje, ki so zahtevali takojšnjo izpustitev zaprtih — neguš je zaprl tudi te tri odposlanca.

Takole postopanje je bilo Angležem preveč. Anglija je poslala proti Magdali Roberta Napiera, ki je že bil zatel upor domačinov v Indiji. Njegova armada in oficirji so bili dobro opremljeni in izurjeni. Izkrkali so se v Zulu prve dni januarja, odkoder jih je ločilo 650 km od cilja — trdnjave Magdale.

Tedaj so bila na abesinskih tleh še slabša pota nego danes. Bile so pač navadne kozje steze, ki so se vile preko 2500 do 3000 m visokih gor.

Angleži so se porivali naprej 200 km vzhodno od Tsana jezera. Od morja jih je peljala steza 30 km skozi grmovje, nato pa so se dvigale pred njimi visoke gore.

Vode je bilo malo. Radi tega je poslal angleški poveljnik pred glavno armado posebne patrolje, ki so kopale vodnjake.

Pet polkov konjenice je oskrbovalo izvidniško službo in čuvalo jedro vojske pred nenadnimi napadi. Pehoto so tvorili belokožci in Indijci. Ob celi poti so gradili utrjena oporišča za prehrano in strelivo.

Topništvo sta tvorili dve gorski bateriji, kateri so nosili sloni.

Med prodiranjem so Angleži tako previdno in dobro ravnali z domačini, da se jih nikjer niso lotili z zahrbtnimi napadi.

Ko so prehodili 450 km, so se pripravili Angleži na naskok na Magdalo, kjer je zbral divjaški Teodor svoje čete.

Aprila so bili Angleži na planoti Talanta. Spodaj teče reka Basila. Magdala jo obvladuje z več sto metri višine. Ob vzhodu skoraj nedosegljive utrdbe se razprostirata dve ravnici. Na eni je bila neguševa vojska, na drugi pa njegovo topništvo. S starimi puškami oborožene Abesince so naskočile angleške čete z bajoneti in so jih pregnale iz ugodnih postojank. Iznenađeni Abesinci so se razbežali na vse strani in so prepustili cesarjevo gnezdo Magdalo usod.

Angleži so zavzeli drugi dan po prvem spopadu Magdalo, ne da bi bili zadeli v trdnjavi sami na kak odpor. Cesar Teodor je izvršil samomor iz sramu pred popolnim porazom. Evropske jetnike so našli osvoboditelji in zmagovalci vse pri življenju.

Zmagovita angleška vojska je štela komaj 16.000 mož.

Popolen poraz Italijanov na jugu.

V naših vojnih poročilih smo beležili, da so se lotili Italijani zavzetja Abesinije s tremi armadami s treh strani: od severa, vzhoda in juga. Prvi spopadi z Abesinci so pričeli na severu, kjer so se abesinske čete spretno izmikale vsaki resni bitki. Prepustile so Italijanom brez resnega odpora Aduo, Aksum, Adigrat in Makale. Pri Makale se je ustavilo italijansko prodiranje, ker je zvedelo vrhovno vodstvo, da se Abesinci zbirajo in se pripravljajo na veliko in odločilno bitko.

Najtežjo nalogo je imela italijanska vzhodna armada, ki je pričela udar na abesinsko ozemlje pri utrjeni točki Mussa Ali. Ravno ta najmanjša armada je koj pri prvih korakih zadela na hud odpor Abesincev in ni prodrla preko postojanke Mussa Ali v notranjost strahotne puščave Danakil. Italijani so tako bolj megleno objavili, da so takozvano vzhodno ali danakilsko prodiranje zaradi nepredvidenih težkoč in neznosnega podnebja ustavili in rešili armado pogina z umikom.

Tretja in najbolj moderno opremljena italijanska vojska je začela svoj pohod iz italijanske Somalije na jugu iz luke Mogadišu. Tej armadi poveljuje general Graziani, preizkušen kolonijalni poveljnik, ki se je že proslavil z neusmiljenimi udušenji uporov domačinov v Libiji v severni Afriki. Grazianijeve čete so imele na razpolago zelo mnogo letal, lahkih tankov, tovornih avtomobilov in eploh vse iznajdbe poveljne dobe. Od te armade so si obetali Italijani največje, nagle in sigurne uspehe. Graziani je prejel nalogo, da se združi s severno armado pri mestu Diredava ob edini abesinski železnici Džibuti—Addis Abeba. Od te točke bi naj združena italijanska vojska nastopila pohod v abesinsko prestolico.

Abesinci se skrajna niti prav zmenili niso za italijanski udar na jugu. Graziani je bil primeroma naglo in brez kakih zgub na črti: Geriogubi, Gorabei in Sassabaneh. Silil je naprej ob reki Fafan in italijanska letala so že ogrožala celo glavno južno abesinsko oporišče, utrjeno mesto Harar.

Graziani je pustil na jugu neusmiljeno obstreljevati vsako abesinsko selo. Italijanske bombe so ubijale doma ostalo dečo, žene in starce.

Ko so razbohnali Italijani v svet, da bodo zmagovite italijanske armade pričele z odločilnimi ofenzivami na vseh treh frontah, je nenadoma odletel abesinski cesar v letalu v Džidžigo na jugu, kjer se je vršil vojni posvet. Po tem cesarjevem obisku so pričeli Abesinci napadati motorizirane italijanske municijske kolone in tanke. Pri teh spopadih so se borili v prvih vrstah na italijanski strani domačini askari. Abesinci so pobili vse, kar jim je prišlo pod roke in v teh manjših praskah so največ trpeli askari.

Kar naenkrat je bilo askarom dovolj, ker jih je tiščalo italijansko vodstvo v prve vrste. Uprli so se, ubežali k Abesincem in so se celo lotili Italijanov.

Ko je bilo uporno gibanje askarov na višku, je pričela na jugu v pokrajini Ogaden še takozvana mala deževna doba. Askarsko vstajo, deževje, blato, boleznitd. so izrabili Abesinci. Udarili so na Grazianovo armado, zadeli res na prave Italijane in prišlo je v par dneh do popolnega poraza in razbega italijanske južne armade. Že koj po par resnih

spopadih so zgubili Italijani vse v Ogadenu zasedeno ozemlje in so se razbežali, kedo je še pač mogel in utegnil v italijansko Somalijo, kamor so jim sledili znagoviti Abesinci. V italijanski Somaliji so zasedle čete rasa Deste važno trdnjavo Lugh Ferandi.

Peter Rešetar rešetari.

Jeftičev klub zopet razdružen. Deset poslancev je še bilo, sedaj jih pet zopet izstopi, pri Jeftiču jih ostane še pet. Prihodnje točne se bo klub zopet delal, ostal bo samo eden in pol človeka. Potem pa pridejo že volitve, ker ne bo več delitve.

Prejšnjemu notranjemu ministru so vzeli ulico. V mestu Travniku so svoj čas dali Popoviču, prejšnjemu notranjemu ministru — ulico, sedaj pa so mu jo vzeli in prekratili. Popovič se je pritožil pri Jeftiču, ta pa ga je potolažil: Ne žaluj za ulico, Boga hvali, da Ti niso palače v Beogradu vzeli!

Poređen otrok. Nam vsem je znano, da so kmetijski otrok naših liberalcev. Toda ta otrok ni imel dobre vzgoje in tako je tudi še sedaj vedno poređen. Kako je nagajal o priliki senatorskih volitev, pa končno ga je čez noč minila porednost in gospodje od liberalcev in kmetijcev so se v skupnem avtomobilu pripeljali. Pa kmalu so šli zopet narazen. Poređen otrok je šel zopet na potep. Ciganil se je po Hrvaškem in pri raznih srbskih klubih, stopil v začetku iz strahu tudi v vladno večnost. Sedaj pa se je kot izgubljeni sin zopet vrnil nazaj v JNS. Slovenci homo sedaj pustili pregovor o desetem bratu, kako se potika okrog in nima nikjer stalnega doma, pa homo vpeljali pregovor, da se potika kakor kmetijci.

Mačkoveci in radičevci. V Zagrebu imajo sedaj veliko zmešnjavo, ki je gotovo večja, kakor je bila svoj čas v Babilonu. Med mačkoveci so se pojavili radičevci, med radičevci pa so tajni mačkoveci. Poleg splošnega hrvaškega vprašanja imamo sedaj še to vprašanje: kdo je radičevci in kdo je mačkoveci.

Bogastvo v Abesiniji. Vojska v Abesiniji gre za bogastvo teh krajev. Italijani so imeli poročilo, da je ključ do tega bogastva v rokah generala de Bono, je pa dejansko v Addis Abebi.

Živalski razgovor v Abesiniji. Ko so padle granate izpod neba, ko so tanki bruhali smrt, topovi streljali granate in šrapnele, so ta prizor opazovali tudi abesinski levi. Pa je rekel mladi starejšemu: Kako to, da ti ljudje delajo hujši hrup kakor pa mi? In stari lev je odgovoril: Saj ni čudno, to so vendar hujše zverine kakor smo pa mi!

Volitev ne bo nikoli več! Ko so orožniki izvedeli, da je notranji minister dr. Korošec rekel: Volitve bodo takrat, kadar bodo orožniki lahko mirno spali v kasarnah, so vzdihnil: Zdaj pa nikdar več volitev v Jugoslaviji, ker mi še v spanju nimamo miru!

Blaznikova »Velika Pratika« za leto 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blaznika nasl. Ljubljana, Breg 10 in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike »Poklon Modrih«.

Najlepša Abesinka v od Italijanov zasedenem mestu Aksum.

Poslednje vesti.

Domače novice.

Znani profesor in inšpektor umri. V Mariboru smo pokopali zadnjo nedeljo popoldne z veličastnim zadnjim spremstvom g. dr. J. Bezjaka, vpokojenega vladnega svetnika in prosvetnega inšpektorja. Rajni je bil znana osebnost, član pevskega društva »Maribore« in svoj čas dolga leta profesor v Mariboru, kamor se je zopet vrnil in živel med nami kot vpokojenec. Hvaležen in trajen mu spomin!

Hitro prijeta cerkvena roparja. Dne 2. XII. zjutraj je opazil cerkovnik rajhenburške bazilike, da so odprta glavna cerkvena vrata in razbita vrata tabernaklja, iz katerega sta zginila oba ciborija. O cerkvenem ropu obveščeni g. svetnik in župnik Tratnik je zaprosil železniškega prometnika na postaji, naj pazi na sumljive ljudi. Železničarji so poučili o strašnem zločinu vlak spremljajočega orožnika, ki je prijel med postajama Videm-Brežice oba roparja. Lopova sta: Anton Kurnik iz Studenca pri Sevnici, po poklicu mesar, drugi je Ludvik Blažič iz II. Bistrice, brezposelni delavec in italijanski državljani. Aretirana sta imela pri sebi dele ciborijev. Prignana v Rajhenburg, sta pokazala, da sta zakopala Najsvetejše in dele sv. posod na župnikovem zemljišču. Škoda znaša 15.000 Din. Brezvestna roparja sta hotela ukradeno vnovčiti v Zagrebu, a ju je prehitela roka pravice.

Smrtna posledica pretepa in dva nočna napada. V Framu je obležal mrtve 23letni viničar Anton Grašič. Grašič se je sprl v družbi posestniških sinov Ludvika Kugel in Fr. Kovačiča s krojaškim pomočnikom Jožefom Mom. Slednji je potegnil nož in je zadel smrtno v vrat Grašiča, Kugel in Kovačič sta bila le lažje ranjena. — V Novi vasi pri Mariboru je stopil v noči iz krčme tovarniški nastavljenec Maks Prosenjak. Neznanec ga je udaril tako s krepelom po glavi, da mu je prebil lobanjo in so ga spravili v nezavestnem stanju v mariborsko bolnico. — V Stu-

NASLOVNE DOPISNICE.

Vsem, ki so nam poslali naslovne dopisnice nazaj, se tem potom iskreno zahvaljujemo in sporočamo, da bomo poslali list na ogled prihodnji teden in pa božično številko. — Onim, ki pa nam naslovov še niste poslali, sporočamo, da naj določijo iste čimprej, nikar odlašati! Precej je še takih hiš, kjer še nimajo »Slovenskega gospodarja«; vi boljeste veste za nje, kakor mi! Nobena dopisnica naj ne gre v izgubo! Vsem, ki bodo pozneje naročili, bomo naročnino vpisali šele od novega leta dalje, da dobite te številke torej brezplačno. — Delajmo vsi, vsak v svojem kraju, da bo »Slovenski gospodar« letos dosegel še enkrat toliko število naročnikov!

Uprava »Slov. gospodarja«.

dencih pri Mariboru je prišlo v noči do krvavega obračuna med 21letnim tovarniškim delavcem Štefanom Bukšek in neznanec. Radi zabodljajev z nožem je obležal Bukšek v mlaki krvi.

Ogenj povzročil nad 100.000 Din škodo. Tik železniške postaje Bistrica na Dolenjskem je dne 2. decembra uničil ogenj skladišče oglja in čreslovine, last trgovca Gregorčiča iz Rakovnika. Škoda znaša 100.000 Din.

Pobegnita iz policijskih zaporov v Ljubljani. Iz ljubljanskih policijskih zaporov sta pobegnita znana vlomilca: Karol Čermelj, 20letni italijanski državljani, in Urban Drolc, 28letni brezposelni delavec s Trojan.

Dvojni umor. V Regerči vasi pri Novem mestu so odkrili 2. XII. dvojni umor. Neznanec je vlomil blizu cerkve sv. Roka v Regerči vasi v hišo, v kateri sta prebivala 78letni Ignacij Repovž in njegova 43letna hči Marija. Starca je tolovaj ubil s kamnom, hčerki je prerezal vrat in je nato vse prebrskal po stanovanju.

Smrtna nesreča. V Mostarju je smrtno ponesrečil podnarednik pilot Vilko Vižintin, rojen v Kopru, pristojen v Maribor, kjer živi njegova mati.

Podlegel poškodbam fantovske posirovelosti. Martina Podgornik, železniškega vpokojenca iz Maribora, so pri Vurbergu sirovi fantje vrgli v potok. Ljudje so Podgornika rešili, a je umrl na posledicah v bolnici v Ptuj.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58. Najmoderneje urejen za operacije. Najnovejši zdravilni aparati. Vodja specialista za kirurgijo dr. Černič. Prosta izbira zdravnikov. 10

Žepno ogledalce s sliko g. dr. Korošca zahtevajte v vsaki trgovini. Trgovci naj jih naročijo v Tiskarni sv. Cirila. Tudi organizacije JRZ naj jih skupno naročijo. Cena je Din 2.—

Prireditve.

Selnica ob Dravi. Dekliška Katoliška akcija v Selnici ob Dravi proslavi svoj glavni praznik, praznik Brezmadežne, z lepo proslavo: deklamacijami, petjem, govorom in lepo igro. Proslava se vrši popoldne ob 3. uri. Vsi vabljeni vljudno!

Mala Nedelja. V nedeljo, 15. decembra, je občni zbor Slomšekovega prosvetnega društva. Govori predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec. Vsi, ki se zanimete za veljavno vprašanje ljudske prosvete, vljudno vabljeni!

Sv. Bolfenk pri Središču. Letos zopet pride sv. Miklavž v nedeljo dne 8. decembra ob 6. uri zvečer v posojilnične prostore. Ob tej priliki priredi Katoliško prosvetno društvo veseligr »Tamburaš Danka«, in pevski zbor bo nam zapel nekaj narodnih pesmi. Prinesite darila že predpoldne. Pripeljite otroke s seboj, da jih razveseli dar sv. Miklavža!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Viničar s 5 močnimi delavnimi močmi se ho sprejel s 1. februarjem. Letna spričevala. Pirich, Aleksandrova cesta 21. 1297

Viničar oženjen, samotežen, važen in zanesljiv, z največ enim otrokom in dobrimi mnogoletnimi spričevali, se išče do 1. febr. 1936. Oglasiti se čez teden: Maribor, Koroška cesta 71, vrtnarija Ambroš, ob nedeljah pa na posestvu Rossmann ml., Fram, Gaj 126. 1311

Ženska delavna, poštena, stara od 30 let naprej, se sprejme stalno za gospodinjstvo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1308

Hlapec išče službo. Vajen vsakega dela. Naslov v upravi lista. 1304

Dekla poštena, zdrava in delavna, dobi službo v župnišču. Naslov v upravi lista. 1299

Viničarja s 4—5 delavnimi močmi, pridne in poštene, pod dobrimi pogoji, sprejme takoj: Uršič, Bresterniča 9, Maribor. 1303

Sodarskega pomočnika sprejme za takojšnji nastop pri prosti hrani, stanovanju in perilu Repč F., sodar, Ljubljana, Trnovo. 1288

Organist in cerkovnik dobi takoj službo pri Spodnji Sv. Kungoti. Rokodelec in oženjen ima prednost. 1314

Trgovec, star 43 let, išče družabnika ali družabnico z nekaj premoženjem v svrhu otvoritve trgovine. Naslov v upravi »Državni nastavljenec«. 1312

POSESTVA:

Župnikov vinograd na prodaj. Pri Sv. Juriju ob Ščavnici v Sovjaku je na prodaj zapuščina po rajnem župniku Hrašovec Henrik iz Vuhreda, obstoječa iz vinograda, hiše, gospodarskega poslopja, sadonosnika, gozda in travnika. Cenilna vrednost je 45.000 Din. Interesentje naj vložijo izjave do 14. 12. 1935 na: Državno pravobranilstvo v Ljubljani. 1313

RAZNO:

Oglejte si ceno v Novi trgovini v Mariboru, Ruška cesta 4, v ostankih žameta, flanel, cajga, barhenta, svile, čevljev, pripravno za Miklavževa darila. Ob lepem vremenu se vrši licitacija na Glavnem trgu ob 9. uri: obleka, perilo, posoda, stol, mize, otomana, divan in drugo. 1315

Od 4. t. n. naprej se prodaja v Novi starinarni, Koroška cesta 3, za miklavževa in božična darila: lepi ostanki žameta, cajga, belega platna, tiskovina, barhent, blago za moške in ženske obleke, blago za moške srajce, velika izbira v flaneli, moške hlače, srajce, otročje obleke od 11 Din naprej, predpasniki od 8 Din, čevlje domačega dela vseh velikosti, nogavice, spodnje hlače ženske in moške, vse ceneje. 1315